

**RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES
QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA IGUALTAT I A LA DIVERSITAT
(PREVENCIÓ I SEGURETAT)**

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 16 de novembre de 2023 el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- El dia 13 d'octubre de 2023 havia assistit a l'esdeveniment Oktoberfest Barcelona 2023, que tenia lloc a la plaça de l'Univers de la Fira de Barcelona. Al sortir de l'esdeveniment, juntament amb uns amics, es van dirigir a l'avinguda de Rius i Taulet, on tenien el vehicle estacionat. Van obrir el maleter per retirar els abrics. En aquell moment, els seus amics tenien la beguda que els havien dispensat els organitzadors de l'esdeveniment en gots de plàstic.
- Va passar una furgoneta de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) que circulava per aquella avinguda i es va aturar. Des de l'interior, de males maneres i sense respecte, els van demanar que què passava. Van respondre que no passava res i que havien anat a recollir les jaquetes i marxaven. Quan va intentar tancar el maleter del vehicle, un agent policial va baixar del vehicle i el va empenyar diverses vegades i, posteriorment, li va ordenar que no tanqués el vehicle.
- Va manifestar que no hi havia cap motiu pel qual no poguessin tancar el vehicle, i l'agent va continuar tractant-los de manera amenaçadora i despectiva. Davant d'aquesta situació, van verbalitzar que estaven tenint un tracte amb baix racista, atesa la seva clara ètnia andina.
- L'agent els va demanar la documentació i a l'interessat el va amenaçar amb denunciar-lo, cosa que va fer amb els seus companys per consumir begudes alcohòliques a l'espai públic.
- Considera que l'agent estava actuant fora del marc reglamentari de la GUB i que l'actuació tenia una motivació racista, ja que es van dirigir a tots ells d'una manera desafiant, amb menyspreu i amb actitud de superioritat. Van poder gravar la part final de la intervenció policial, que posarien a disposició dels superiors de l'agent perquè poguessin investigar la intervenció.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Àrea de Prevenció i Seguretat** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 23 de novembre de 2023 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 8 de gener de 2024 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions dutes a terme a fi de comprovar els fets manifestats per la persona interessada.

CONSIDERACIONS

1. Actuacions internes per comprovar els fets denunciats

La queixa plantejada pel ciutadà es va traslladar a la Unitat de Deontologia i Afers Interns (UDAI) de la GUB per tal que obrís un expedient amb informació reservada per aclarir els fets. En aquest sentit, un dels objectius d'aquesta unitat policial és el de contribuir a prevenir, detectar i investigar conductes contràries a l'ètica policial o la legalitat vigent.

La UDAI va confirmar l'existència d'una intervenció amb el ciutadà en l'avinguda de Rius i Taulet en la data que aquest havia indicat. Durant aquella intervenció, l'agent assenyalat pel ciutadà va denunciar dues persones que acompanyaven el promotor de la queixa per consumir begudes alcohòliques als espais públics fora dels autoritzats.

Segons va manifestar l'agent policial actuant en el seu informe, al ciutadà se'l va tractar de manera professional davant la infracció que es va observar i se'l va informar en tot moment del procés d'una manera correcta.

Des de la UDAI van contactar telefònicament amb l'interessat, que va manifestar que en cap moment l'agent els va insultar, si bé considerava que l'actitud que havia tingut cap a ells va ser perquè eren d'ètnia andina. **L'interessat va facilitar a la UDAI unes**

gravacions del dia dels fets. Després de visualitzar-les, la UDAI no va observar cap tracte incorrecte de l'agent envers els ciutadans.

Afegeixen que no hi ha constància de cap altra queixa ciutadana sobre la conducta de l'agent policial que hi va intervenir.

2. La prevalença de la versió dels agents quan és contrària a la que ofereixen les persones afectades per una intervenció policial

La Sindicatura de Greuges constata que la majoria de les queixes referides a un tracte inadequat per part dels agents de la GUB es tanquen amb el pronunciament que no es pot provar el tracte denunciat per part de la ciutadania.

Convé assenyalar que, **quan els agents policials són denunciats per la ciutadania, les seves declaracions tenen el mateix valor que la de la resta de les parts implicades en l'esdeveniment**, tot i que siguin agents de l'autoritat. Per tant, no tenen la presumpció de veracitat, que sí que opera en altres àmbits, com el sancionador. **Per això, hi ha la possibilitat que els agents narrin els esdeveniments amb la càrrega de subjectivitat pròpia de qui pot ser part perjudicada**, ja que, si es constata la versió ciutadana, podria tenir conseqüències disciplinàries sobre els agents.

En aquest cas, la persona interessada va aportar dos vídeos que recullen alguns fragments de la intervenció policial. Tot i això, de la seva visualització no se n'extreuen indicis del tracte inadequat que es denuncia.

Malgrat el que s'ha exposat, la Sindicatura de Greuges considera del tot necessari recordar a la policia l'obligació que té d'observar, en tot moment, un tracte correcte i atent amb la ciutadania, a la qual ha de procurar auxiliar i protegir sempre que les circumstàncies ho aconsellin, i de proporcionar-li una informació completa i tan àmplia com sigui possible sobre les causes i la finalitat de les seves intervencions. Aquesta obligació està recollida en l'article 10.2 b) de la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de les policies locals, que considera com a falta lleu la incorrecció envers la ciutadania.

3. El tracte dispensat pels agents policials a persones racialitzades

Pel que fa a la possible motivació racial que al·lega el promotor de la queixa, aquesta Sindicatura ja s'hi ha referit en altres ocasions, amb motiu d'altres queixes. En aquest punt és convenient recordar que la policia duu a terme una tasca important en la lluita contra el racisme i la discriminació perseguint aquestes conductes i vetllant per la seguretat en una societat diversa, amb respecte als drets humans.

En aquesta línia, tant la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, com el Codi d'ètica de la policia de Catalunya recullen, com a principis rectors de l'acció dels poders públics en relació amb la seguretat ciutadana,

els principis d'igualtat de tracte i no-discriminació en l'exercici de les potestats i les facultats reconegudes per la Llei.

Malgrat això, en circumstàncies com la que és objecte d'estudi, la Sindicatura detecta un problema de confiança de la ciutadania en l'actuació dels cossos policials, quan en les intervencions hi ha persones de perfil racialitzat o de col·lectius minoritaris.

Per garantir que la funció policial es duu a terme amb total neutralitat, la GUB disposa de controls interns que investiguen possibles supòsits de discriminació per part dels agents de cos. Precisament, aquesta tasca està encomanada a la UDAI que, en aquest cas, no té coneixement de cap incident anterior, en aquest sentit, de l'agent que va intervenir en l'actuació.

Tot i això, considerem que, més enllà de la investigació iniciada arran de les queixes de la ciutadania sobre actuacions concretes, **seria interessant fer estudis amplis per tal de determinar si hi ha elements que puguin fer pensar en possibles accions discriminatòries dins del cos per motius ètnics i racials.**

Convé citar que l'**Oficina per a la Defensa dels Drets Civils i Polítics (ODCiP)** de la Generalitat de Catalunya, en el marc de l'elaboració d'un protocol per erradicar les identifications i els registres per perfil ètnic per part de les policies de Catalunya, **ha abordat la qüestió de la manca de confiança en l'actuació policial per part de la ciutadania d'origen estranger.**

Entre les mesures preventives que proposa aquest protocol s'hi incorpora la necessitat urgent de millorar l'accés i la representativitat de les minories ètniques en els cossos policials per aconseguir reflectir el perfil demogràfic de la societat que representen.

La Comissió Europea contra el Racisme i la Intolerància (ECRI), en la lluita contra el racisme i la discriminació racial en l'àmbit policial, es pronuncia en el mateix sentit. L'ECRI ressalta la **importància d'establir bones relacions comunitàries entre la policia i els grups minoritaris i insisteix en la necessitat de fomentar la contractació de membres de grups minoritaris dins la policia.**

Ara per ara, **al cos de la GUB no es reflecteix aquesta representació de la diversitat de la composició social de la ciutat.**

A la Sindicatura de Greuges li preocupa que es puguin donar situacions de discriminació promogudes per agents de l'autoritat a la ciutat. Sabem que el cos policial rep formació específica en aquesta matèria. Però, més enllà d'aquesta formació, creiem convenient aplicar altres mesures preventives i de control que fomentin les bones pràctiques dels i de les agents cap a la ciutadania, especialment cap a la que forma part de col·lectius minoritaris.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Àrea de Prevenció i Seguretat no ha pogut constatar el tracte inadequat denunciat pel ciutadà. Així i tot, es detecta la necessitat de millorar el nivell de confiança de la ciutadania en la policia municipal.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que s'implementin més mesures positives que tendeixin a facilitar tant l'accés al cos policial com la representativitat dels col·lectius minoritaris de la ciutadania de Barcelona.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.